

တၢ်ဂ့ၢ်မၤပုၤ- အဝဲ(စီပီလူၤ) ကတိၤဒိသဒါ, ကတိၤဆၢကတၢ်မ့ၢ်လၢ ပုၤကတိၤကမၢ်အီၤတဖၣ်စံးဝဲလၢအဟံၤလီၤတံၢ်တုၢ်တၢ်တၢ်တၢ်ထူ- ပတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်ကတၢ်လၢအဂၤတဖၣ်န့ၣ် အပနီၣ်အိၣ်ဖျါလၢ ပတၢ်ထုကဖၣ်.

၁. တၢ်မၤဆူၣ်အီၤ(စီပီလူၤ)လၢအကဟးထီၣ်သတူၢ်ကလၢ(၂:၁၇က)

- စီပီလူၤ **အဒုၣ်အဒါသ့ၣ်တဖၣ် တဲကမၢ်ဒီးဆိကမိၣ်**ဝဲလၢ စီပီလူၤန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်, ပုၤလၢအပျံၤတၢ်ညီ, ပုၤသးတဒူဘၣ်တဂၤ, ဒီးဟံၤလီၤတံၢ်က့ၤ အဝဲသ့ၣ်(ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်ကတၢ်)တဖၣ် ဖဲ အလိၣ်ဘၣ်အီၤအဒိၣ်ကတၢ်အဆၢကတိၤန့ၣ်လီၤ(မးသဲ ၅:၁၁-၁၂).
- စီပီလူၤ ရဲၣ်ပုၤဘၣ်သး ဘၣ်မနုၤအသိ လၢအဝဲတအိၣ်ဒီးအီၤဖဲန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ် အိၣ်ဖဲ ၂:၁၇-၃:၁၃. ဒီး စးထီၣ်ကတိၤတၢ်ပုၤဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲး ဒီးကိးဝဲပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်ကတၢ်လၢ သဲၤစလိနံကၤ(Thessalonica)တဖၣ်လၢ **ပုၤသ့ၣ်ဝဲသ့ၣ်ဒါ** လၢအဒိသးဒီး ၂:၁ န့ၣ်လီၤ. ဒီပုၤဝဲၢ် အတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲးလိာ်သး(၁:၃).
- **ပဝဲဒုၣ်အံၤပလီၤဖးဒီးသု** အခိပညီကမ့ၢ် "ပဘၣ်တၢ်ထုးလီၤဖးပုၤဒီးန့ၢ်"ဒ် မိၢ်ပၢ်လၢ ပုၤထုးလီၤဖးအီၤဒီးအဖိအသိန့ၣ်လီၤ(၂:၇, ၁၁). လၢအဝဲတဲဘၣ်သး လံာ်မၤတၢ် ၁၇:၅-၁၀) န့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်လၢ သဲၤစလိနံကၤ(Thessalonica) တဘျုးလၢအဆၢကတိၤဘၣ်ဆၣ် လဲၤအိၣ်လၢ အးဖးစး ၃ နံၣ်ဒီး **ကရံၣ်(Corinth)** ဘူးထီၣ်လၢ ၁၈ လၢ ဃာ်ဃာ်န့ၣ်လီၤ.
- စီပီလူၤန့ၣ် နဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်အိၣ်လီၤဖးလိာ်အသးဘၣ်ဆၣ် ကမ့ၢ်ဒၣ် **ထဲတစိၢ်ဖိလီၤဖိ** ဘၣ်ဆၣ်နီၢ်ခိ **အိၣ်လီၤဖးလိာ်သးလီၤ** **တမ့ၢ်လၢသးပုၤဘၣ်**. ဒ်ပုၤ Commentator တဂၤတဲဝဲအသိ: "ပမ့ၢ်တထီၣ်လၢပမဲၢ်ညါဘၣ်ဆၣ်,အိၣ်ဝဲလၢပသးပုၤထီၣ်ဘိ" လၢ**အတၢ်ထုကဖၣ်**လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် (၁:၂-၄; ၂:၁၃; ၃:၉-၁၃; ၅:၂၃-၂၄). ပုၤလၢပဘိထုကဖၣ်တၢ်လၢအဂီၢ်န့ၣ် နဲၣ်ဖျါပုၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢပသးပုၤလီၤ.

၂.(စီပီလူၤ)အသးအိၣ်လၢအကအိၣ်တုၢ်ဒီးအီၤ(၂:၁၇ခ-၁၈က)

- အဝဲအတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲးဒီးတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဖိန့ၣ် လီၤကံၤဒ် **မိၢ်လၢအဒုးအိၣ်န့ၣ်အဖိအသိ**(၂:၇) မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤ(၂:၁၁) လၢတၢ်န့ၣ်အသိ စီပီလူၤ ကျဲးစးဒီးဘၣ်သးထီၣ် အဝဲသ့ၣ်အမဲၢ်သ့ၣ်မ့ၢ်လၢ **အသးသယုၢ်ဘၣ်ဝဲဒိၣ်မး**(၂:၁၇ခ). **သးသယုၢ်ဘၣ်ဝဲဒိၣ်မး**(လၢဟ့ၣ်လုးအကျိၢ်န့ၣ် *polle epithumia*) ညီညါဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အီၤလၢ ပုၤဟ့ၣ်လုးဖိလၢအတအဲၣ်ယွၤပျံၤယွၤတဖၣ် လၢသ့ဝဲလၢ တၢ်အဲၣ်လၢအမုၢ်ဖိမုၢ်ညး; သးသယုၢ်တၢ်လၢအဒိၣ်အမုၢ်ဒီးဒိၣ်ဒိၣ်အါအါန့ၣ်လီၤ.
- **ဒ်သိးပကထံၣ်ဘၣ်သုမဲၢ်** န့ၣ် လၢလံာ်စီဆုံအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ကတိၤသကိးတၢ်လၢဘူးဘူးတံၢ်တံၢ် တဂၤဒီးတဂၤန့ၣ်လီၤ(၃:၁၀; ၂ မိၤ. ၃:၁၁, ၁၈-၂၃; ၁ ယီၤ. ၃:၂).
- ဒ်သိးပုၤကနီၢ်ပၢ်လၢ စီပီလူၤအတၢ်တူၢ်ဘၣ်န့ၣ် ဒိၣ်ဒိၣ်အါအါဝဲ အဂီၢ် အဝဲဆိတလဲတၢ်ကတိၤလၢ အအါ **ပဝဲ(ပုၤ)**(၁:၁; ၂:၁၇, ၁၈က) ဆူ ပုၤတဂၤ **ယၤ, စီပီလူၤ**(၂:၁၈). "ပသးအိၣ်လၢပကလဲၤဆူသုအိၣ်, ဘၣ်ဆၣ်, လီၤဆိဒၣ်တၢ်, **ယၤ, စီပီလူၤ**, သးအိၣ်လဲၤအိၣ်သကိးသုဒိၣ်န့ၣ်အန့ၣ်တက့ၢ်လီၤ."

၃. တၢ်နီၢ်ပၢ်ဘၣ်သးပ နီၢ်သးအဒုၣ်အဒါတဖၣ်(၂:၁၈ခ)

- **တဘျီဒီးခံဘျီန့ၣ်, မုၢ်ကီၤလံၢ်တြီဃာ်ပုၤ**န့ၣ်လီၤ. ယွၤကိးပုၤဆူအဘိအမုၢ်ဒီးအတၢ်လၢတၢ်ကပီၤ(၂:၁၂; ကလီး. ၁:၁၃), ဘၣ်ဆၣ် မုၢ်ကီၤလံၢ် အဘိအမုၢ်လၢအပုၤဒီးတၢ်ခဲးတၢ်န့ၣ် ထီဒါပုၤ ဒီးတပတုၢ်ဝဲဘၣ်(အး. ၆:၁၀-၁၃).
- **တြီဃာ်ပုၤ** န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ သုးမုၢ်သံၣ်ဘိ အဝီၢ်ညါ လၢ တၢ်ခူၣ်လီၤတၢ်ကျိၤဘိ, မ့ၢ်တမ့ၢ် မၤထီၣ်တံၢ်ကျဲးအဘၢၣ်စၢၤ. ဒ်သိးကမၤတံၢ်တံၢ်အဒုၣ်အဒါတဖၣ် အကျိၤအကျဲးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အကတိၤတၢ်ဘၣ်သး တၢ်ကီတၢ်ခဲးအိၣ်ဖဲစီယါစီၣ်အဟံၣ်ဖိသီဖိ န့ၣ်လီၤ(မၤတၢ် ၁၇:၅-၉; ရီမုၤ ၁၆:၂၀).
- တၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပယွၤပၤတၢ်ဆၢတၢ်လၢယုၣ်ရှုးအပူၤန့ၣ်လီၤ(ယရှုၤ. ၅၂:၇).